

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

In pri nas?

Pred dobrim tednom so zberovali na Francoskem v nekem malem podeželskem mestu zastopniki ene največjih francoskih političnih strank, katere jedro tvori francosko »svobodomiseln« malo meščanstvo. Ta stranka se imenuje »radikalno-socialna« in je tako močna in vplivna, da je dala zadnja leta državi že celo vrsto vlad; najznamenitejši zastopnik te stranke pa je njen voditelj Herriot (reci: Erió).

Med vojno in še bolj po vojni pa se je tudi na Francoskem strahovito razpasla — korupcija. Znana stvar pa je, da se korupcija ne more nikjer dolgo držati na površju brez mogočne podpore od zgoraj! To so dobro vedeli tudi korupcionisti na Francoskem in so zato napeli vse sile, da pridobe na svojo stran tudi nekaj vplivnih mož iz vrst vladajoče radikalno-socialne stranke. To se je lopovom tudi posrečilo, kajti ni ga tako visokega zidu, da ga ne bi prelezal z zlatom natovorjeni sel. To resnico je poznal že makedonski kralj Filip, ki mu ta izrek pripisujejo.

S pomočjo podkupljenih »veljakov« so počenjali korupcionisti nato, kar so hoteli, dokler ni znana »afera Staviski« sodu izbila dna. Polagoma so začele prihajati na dan grozotne lopovščine, ki so vzbudile mogočen odpor proti korupciji v vsi francoski javnosti. Javna vest se je pričela oglašati z neugnano silo in temu moralnemu pritisku se tudi tako močna in disciplinirana stranka, kakor je radikalno-socialna stranka v Franciji, ni mogla izogniti.

Že na prvih sejah na zadnjem kongresu stranke so morali poštenjaki v stranki temeljito obračunati s podkupljenimi izvržki in so jih soglasno izključili iz stranke, ne glede na njihove nekdanje ali današnje višje ali nižje položaje. To je bila sijajna zmaga javne morale!

Korupcija pa se med vojno in po vojni ni razpasla samo v Franciji, ampak tudi po drugih deželah. So ljudje, ki trdijo, da je našla ta bolezen pot tudi v našo deželo, in ljudje, ki to trdijo, utegnejo imeti v marsičem prav. Brez dvoma pa so imela prav tista sodišča pri nas, ki so nekaj podkupljencev in podkupovalcev obsodila na občutne kazni.

Nismo pa še nikdar slišali, da bi se bilo kdaj v tej ali oni politični stranki pri nas zgodilo kaj podobnega kakor se je to zgodilo sadnje dni v največji francoski politični stranki, da bi namreč stranka sama od sebe, iz svoje lastne notranje sile in iz svoje lastne moralne moči prijela tega ali onega svojega pristaša ne le zaradi po paragrafih kaznivih dejanj, ampak tudi zaradi dejanj, ki niso lepa po ljudski morali in po ljudskem naznanju. Ljudstvo namreč ne meri poštenja samo po napisanih paragrafih, ampak ima svoje lastne moralne nazore, ki segajo dosti-

krat mnogo dalje kakor vsa napisana zakonodaja! Po teh svojih lastnih moralnih nazorih so ljudje že marsikoga sodili in tudi obsodili, toda za vse ljudske sodbe se pri nas doslej še prav nobena stranka ni mnogo menila, pač pa smo doživeli slučaje, da je ta ali ona stranka smatrala za svojo najvišjo nalogo, da »v imenu discipline« vsakega svojega pristaša štiti, brez ozira na to, ali je zaščite tudi vreden, ne pa, da ga v interesu javne — in tudi svoje lastne! — morale obsodi in iz svojih vrst izloči, če se izkaže, da ima ljudsko mnenje prav!

Ta pojav pa ni zdrav! Osebne prijateljske zveze in tudi strankarska disciplina se res prav lepe reči, ampak še lepša je javna morala, ki mora veljati ne samo v zasebnem, ampak tudi v javnem življenju. S prikrievanjem vzbujati videz, da je pri nas vse v najlepšem redu, ne bo nikogar rešilo! Če ne bomo znali iz lastne moralne notranje sile zdraviti in iz svoje srede korenito iztrebiti vsega, kar pri nas ni v redu, bomo podobni bolnikom, pri katerih vsa mazila in lepčila ne morejo prikriti, da gnijejo pri živem telesu!

Prevrat v Bolgariji

Prevrat z vojaško pomočjo — Bolgarski kmetje pozdravljajo novo vlado

V noči od preteklega petka na soboto je doživela Bolgarija nenaden prevrat:

Bolgarski kralj Boris.

Kralj Boris je v popolnem soglasju z armado razpustil parlament (»sobranje«) in imenoval novo vlado, ki bo vladala brez parlamenta. Na čelu nove vlade stoji priljubljeni državnik Kimon Georgijev, ministri pa so zastopniki vojaških krogov in ljudje izven parlamenta.

Prevrat so izvršili s pomočjo armade. Okoli ene ure po polnoči so močni vojaški oddelki zasedli vse važne točke v glavnem mestu in vse urade. Nove ministre so takoj poklicali, da prevzamejo vodstvo države. Vojaštvo je ostalo tako dolgo na svojih mestih, dokler odločilni krogi niso bili prepričani, da nihče ne bo kalil javnega reda in miru.

Do prevrata je prišlo tako naglo zaradi tega, ker je vlada zvedela, da pripravljajo neka-

tere osebe pod vodstvom bivšega predsednika vlade Cankova fašističen prevrat. Ti ljudje so sklicali za binško nedeljo shod, katerega bi se imelo udeležiti po njihovih računih do 50 tisoč oseb. Nasprotniki fašistov so pa tudi sklicevali proti-shod in nedvomno bi bilo prišlo do krvavega obračuna med obema skupinama, če ne bi bil kralj energično posegel vmes.

Prevrat ni trajal niti 12 ur. V soboto dopoldne je bil pač omejen poštni in telefonski promet in kolodvor je bil zaprt; ko so pa pozapri vse tiste osebe, zlasti politike, o katerih so domnevali, da bi utegnili izzivati nemire, se je okoli poldne (v soboto) vojaštvo umaknilo in življenje je teklo zopet svojo pot...

Ljudje so zadovoljni

Vsa poročila domačih in tujih listov soglašajo v tem, da ljudje novo stanje odobravajo, ker so že dolgo siti brezplodnih strankarskih bojev. Ljudje si žele samo mirnega dela za gospodarski napredek dežele, za »politične programe« se pa ne menijo več; še manj pa si žele kakšnih krvavih pouličnih spopadov.

Proglas na narod

Nova vlada je takoj po svojem nastopu izdala proglas na narod, v katerem ugotavlja, da so prejšnje strankarske vlade doživle same neuspehe, kar je na narod vplivalo skrajno neugodno. Zlasti gospodarskih razmer ni mogla urediti nobena strankarska vlada. Zato je moralo priti do izpremembe s pomočjo armade, ki se je splošno razsulo ni dotaknilo in ki se zaveda svoje dolžnosti, da temu nevarnemu stanju napravi konec.

Istočasno s proglasom na narod je nova vlada objavila tudi

svoj program,

kjer obeta med drugim, da bo imenovala sama v vseh občinah nove načelnike, državni uradniki bodo dobili stalnost, državni proračun bodo uravnotežili, strogo bodo izvajali socialno zakonodajo itd.

V zunanjepolitičnem oziru pa hoče nova vlada gojiti dobre odnose zlasti s svojimi sosedi in vzpostaviti zvezo s sovjetsko Rusijo.

Zemljelci se za novo vlado. Bivši ministri v vladi pokojnega Stambolijskega odločno pozdravljajo novo vlado, ker prihaja iz onih vojaških in političnih krogov, ki zastopajo v notranji politiki iste reforme kakor oni, in ker se člani nove vlade odločni prijatelji sporazuma z Jugoslavijo.

Prvi ukrepi nove vlade

Na predlog vlade je kralj Boris podpisal ukaz, s katerim se znižuje število upravnih okrožij (po naše »banovin«) od 16 na 7, število občin pa od 3800 na 1000. Odstavljeni so nadalje vsi župani. Tudi ravnatelji poštarnih in železniških direkcij so odstavljeni.

Z ukazom je tudi prepovedano političnim strankam vsako delovanje za 2 leti.

Skrb nove vlade za kmeta

Predsednik nove vlade g. Georgijev pa je izjavil glede bodoče gospodarske politike sledeče:

»Kar se tiče gospodarske politike, namerava nova vlada započeti širokopotezno akcijo v vseh panogah gospodarskega življenja s podpiranjem delovnih slojev in posebno s skrbjo za kmeta, ki je edina sila naroda in ki največ trpi zaradi današnje gospodarske krize. Osnovna naloga nove vlade bo podpirati kmetstvo, da bo moglo zadostiti svojim potrebam s povečanjem dohodkov od svojega dela. Razen tega hoče vlada podpirati zadružništvo, ki je neobhodno potrebno za novo gospodarsko organizacijo države.«

Dalje je rekel:

»Parlament bo ostal, vendar pa bo temeljito reformiran. Uvedlo se bo sodelovanje gospodarskih kategorij v zakonodajnem delu.«

Novi ministri

Predsednik vlade je Kimon Georgijev, polkovnik v rezervi in bivši minister v vladi Cankova. Iz te vlade pa je kmalu izstopil in se pridružil organizaciji »Zveno«, ki stoji nad strankami in se zavzema samo za gospodarsko in politično močno Bolgarijo.

Finančni minister je Peter Todorov. Star je okoli 50 let in slovi kot najboljši bolgarski finančnik.

Minister za notranje zadeve je upokojeni general Peter Midilev, ki je obnem predsednik »Zveze rezervnih častnikov«.

Za vojnega ministra je postavljen general Peter Zlatev, minister prosvete je postal profesor Molov, minister za gospodarstvo pa je bivši guverner bolgarske Narodne banke Bojadžijev.

Borba za Posaarje

Pokrajina ob reki Saari (Saar) je najbogatija industrijska pokrajina na meji med Francijo in Nemčijo. Ta pokrajina ni danes ne francoska ne nemška, ampak jo upravlja posebna komisija pod nadzorstvom Društva narodov, dokler ne odloči prebivalstvo s plebiscitom, kam hoče pripadati.

Dan plebiscit pa še ni določen in zaradi določitve tega dne se bje oster boj v Društvu narodov. Napetost je tolikšna, da so Francozi določili za svojo armado ob meji strogo pripravljeno.

Zakon proti korupciji na Češkem

Češkoslovaška je te dni predložila parlamentu načrt novega zakona proti korupciji pri državnih dobavah. Določbe novega zakona silno poostrujejo kazni, ki jih za kazniva dejanja te vrste določa splošni kazenski zakonik. Kdor se pregreši proti določbam novega zakona, tega čaka zapor do 5 let in globa do pol milijona čeških kron.

Strah pred kmeti

Kmetom se dandanes ne godi dobro. Ne v evropskih državah, pa tudi v prekmorskih ne. To je dejstvo, ki nam je vsem že predobro znano.

Drugo dejstvo, ki nam je prav tako dobro znano, je to, da tvorijo kmetje skoro v vseh državah sveta večino prebivalstva. Številčna premoč kmetov je (z malimi izjemami) povsod tako velika, da bi morali kmetje tedaj v »demokracijskih« državah, kjer poznajo že dolgo splošno volilno pravico, biti neomejeni gospodarji, ki bi si sami dajali take pogoje, kakršne so jim potrebne.

Dejstvo, da se kmetom povsod slabo godi, pa se ne strinja prav z dejstvom, da so kmetje skoro povsod v večini. Če imajo večino, zakaj je pa ne izkoristijo? Zakaj puste, da drugi delajo in ravnaajo ž njimi kakor hočejo?

Na to nasprotje smo imeli priliko že večkrat opozarjati in vselej smo ugotovili, da je glavni vzrok politične onemoglosti in gospodarske šibkosti kmetov v tem, ker niso nikjer združeni v močni stanovski organizaciji, ki bi znala izrabiti številčno premoč kmetov in njihovo gospodarsko veljavo tudi v državnem življenju in zlasti v postavodaji.

Namesto združene v močni, enotni stanovski kmetijski organizaciji vidimo kmete samo nesložne in razcepljene po raznih »idejno-političnih« vidikih. Primerov ni treba iskati daleč, ker jih imamo doma dovolj. Čista »idejna« politika je pri nas kmete tako razdvojila, da že oče sina ne pogleda in sin ne očeta zaradi »ideje«, ki jih navadno ne eden ne drugi niti prav ne razume, namesto da bi se oba zavedala, da sta kmeta in da bi stala oba v krepko strnjeni kmetijski fronti v obrambo svojih kmetijskih koristi.

Zastopniki tako zvane »idejne« politike so seveda imeli in imajo še danes velik interes na tem, da do združitve kmetov v stanovsko-kmetijsko organizacijo ne pride! Zakaj, če bi do take organizacije kmetov res prišlo — kaj pa bi bili potem oni?! Nič! Vsi skupaj bi bili »glas vpijočega v puščavi«, obsojeni bržkone na večno manjšino, brez politične moči in veljave. Zato pa so si »idejni« politiki že od nekdanj prizadevali, da držo kmete v razdvojenosti; če pa so jih kdaj organizirali, so jih organizirali le kot svoje idejno-

politične pristaše, katerim so za vabo tudi obetali razne politične in gospodarske dobrote, nikdar pa ne kot kmetstvo skupnost! »Idejno«-politično pobarvane »kmetijske« organizacije pa se niso nikdar zavzemale za skupne koristi kmetov, čeprav so bili samo kmetje v njih, ampak so se klale med seboj kar do besnosti...

Mnogo bolj, kakor kmetje sami, pa se zavedaajo moči organiziranega kmeta — drugi! Ti »drugi« se pa kmetijske moči tudi silno boje! Tega sicer ne priznavajo radi, vsaj javno ne, včasih jim pa le uide kakšna ne-prividna beseda iz ust.

Tako smo brali v »Jutru« te dni dopis »iz gospodarskih krogov«, kjer se pisec g. F. K. bavi s kongresom trgovcev v Skoplju in še posebej z njihovo mislijo, da bi bilo treba dati največje pravice v državi stanovskim organizacijam. Ta misel pa g. F. K-u prav nič ne ugaja, ker se boji kmetov! To priznava s sledečimi besedami:

»V Jugoslaviji imamo 75 odstotkov kmetijskega prebivalstva. Otročje bi torej bilo predstavljati si stanovsko urejeno Jugoslavijo, v kateri ne bi imel kmetijski stan absolutne večine... Jasno je, da bi trgovec v takem stanovskem parlamentu, kjer bi vedno en sam stan imel absolutno večino, našel manj razumevanja za svoje zahteve in potrebe kakor v sedanji Narodni skupščini.«

Ali bi res imeli stanovsko organizirani kmetje v stanovskem parlamentu večno absolutno večino ali ne, o tem ne bomo razpravljali — odločuje lahko tudi večina stanov, ne pa le tisti stan, ki združuje v sebi večino prebivalstva. Značilno za nas pa je to, kako se g. F. K. — in ž njim vred še marsikdo! — silno boji, da bi prišlo kdaj na ta ali na oni način v državi do kmetijske večine! To je tisti strah, ki nekaterim gospodom greni vse življenje, da od samega strahu pred kmeti ne morejo ne jesti, ne spati, ampak premissljujejo le, kako bi kmete še nadalje držali v odvisnosti.

Kmetje pa, če so pametni, naj naredo baš to, česar se drugi boje, kajti samo stanovsko organiziran kmet se bo mogel uveljavljati v občini, v državi in sploh v vsaki višji organizaciji tako, da ne bo služil samo drugim, ampak tudi samemu sebi!

Napredek kmetijstva v Avstriji

Pri nas so postale tožbe o stalnem propadanju kmetijstva že nekaj vsakdanjega. Ne bomo se spuščali v razpravo o tem, ali so te tožbe upravičene ali, da se našim kmetom res ne godi predobro, to pa radi priznamo. Na primeru iz sosedne Avstrije pa hočemo pokazati, da se dajo tudi v slabih in hudih časih doseči lepi gospodarski uspehi, zlasti če ljudje kljub vsem stiskam na obupavajo, ampak krepko primejo za delo.

Glede preskrbe z mlekom in z mlečnimi izdelki, s krompirjem in s sladkorjem je Avstrija danes neodvisna od uvoza iz tujine, čeprav je še prva leta po vojni plačevala težke milijone za te produkte.

Z izboljševanjem prej puste in nerodovitne zemlje je Avstrija od leta 1925. naprej pridobila 74.000 hektarjev rodovitnega sveta, ki nosi danes (po uradnih podatkih) 53 milijonov šilingov (okoli pol milijarde dinarjev) letnega dohodka.

Od leta 1919. pa do leta 1933. se je dvignila vrednost kmetijske produkcije v Avstriji za 1 milijardo šilingov ali za skoro 10 milijard dinarjev na leto, čeprav so cene kmetijskih proizvodov tudi v Avstriji padle.

Mlekarstvo daje na leto 2 milijardi litrov mleka in krije popolnoma vsjo domačo potrebo. Sira izdelajo na leto do 150.000 centov.

Sladkorja izdelajo dovolj za domačo potrebo, čeprav je uporaba še enkrat večja kakor pred vojno; donos sladkorne pese so dvignili, računano na 1 hektar, od 97 na 275 centov!

Vrednost vse kmetijske produkcije pa cenijo v Avstriji na 1800 milijonov šilingov na leto (15 milijard dinarjev); od te vsote dobe tudi obrt, trgovina in industrija svoje bogate deleže.

Take uspehe so dosegli v Avstriji kljub krizi in zato je avstrijski primer tudi za nas prav poučen.

Omejitev preseljevanja v mesta

Brezposelnost je največja v velemestih, kamor ljudje z dežele kar dero v pričakovanju, da bodo v velemestu našli dobro plačano in lahko delo, pri tem pa bodo uživali vse dobrote, ugodnosti in zabave velemesta. Prevelik dotok z dežele pa povzroča vedno hujšo brezposelnost, ki dela javni upravi vedno hujše skrbi. Zato je nemška vlada sklenila te dni zakon, s katerim se dotok ljudi z dežele v velemesta znatno omejuje ali pa celo zabranjuje. Vlada hoče na ta način čim več delavcev in delavk obdržati na deželi pri kmetiskem delu, mestne uprave pa razbremeniti.

Važen razglas za obč. uprave

Delokrog občinskih samouprav je danes silno obsežen, ker je državna uprava prepustila občinam izvrševanje številnih nalog, ki prej niso spadale v področje občin. Izvrševanje vseh teh nalog pa je zvezano z občutnimi izdatki, ki so jih v nekdanjih dobrih časih občine že še kako krile, v dobi splošne krize pa je mnogo občin, katerim delajo proračuni občutne težave. Mnogo občin je zabredlo tudi v velike dolgove pri zasebnikih, zlasti pri občinskih dobaviteljih; te dolgove pa so nekatere občine poravnavele na način, ki ga banska uprava ne more odobravati, če noče trpeti zmanjšanja kredita naših občin.

Da neprimerne poravnave občinskih dolgov prepreči, je banska uprava odredila, da se morajo držati občinske uprave v tem pogledu za bodoče sledečih navodil:

1. O vsaki proti občini vloženi tožbi ali izvršbi mora občina takoj obvestiti bansko upravo. Poročilo je priložiti prepis tožbe. Da se ne zamudi kako važno pravdno dejanje, ni čakati na eventualno odredbo banske uprave, temveč je dotično dejanje v danem roku točno izvršiti. Pri tej priliki je ban opozoril — česar še vedno ne vedo vse občine — da ni niti državno pravobranilstvo, niti banska uprava zastopnik občine v civilnih procesih. Zato si morajo občine vedno pravočasno preskrbeti zastopstvo po odvetniku, ako je sploh potrebno. Za vsako škodo, ki bi nastala občini s pravdo po malomarnosti občine same, odnosno njenih funkcionarjev, se bo brezobzirno uveljavila osebna odgovornost predsednika občine.

2. Občina, ki ima velike zaostanke v neporavnanih obveznostih in ji radi tega grozi kakršnakoli nevarnost, mora predložiti banški upravi izčrpno situacijsko poročilo o svojem finančnem položaju.

3. Prepovedan je vsak ukrep, ki bi utegnil kakorkoli omajati ugled občine, odnosno kredit občine, zlasti pa je prepovedano direktno oškodovanje upnikov po ponudbah z nepopolno zadovoljivostjo. Za izredne ukrepe pa mora občina izposlovati predhodni pristavek banske uprave.

Končno poziva ban vse predsednike občin, da s podvojeno pažnjo motre položaj in prilagodijo gospodarstvo v občini popolnoma njenemu finančnemu stanju in davčni sposobnosti prebivalstva. Nove zadolžitve — kolikor so sploh še mogoče — bodo dovoljene le v nujnih in resnično potrebnih primerih. Če svojčas izdana prepoved investicij se bo strogo izvajala, utemeljevanje nujnosti investicije s potrebo materialnega in kulturnega napredka v občini se v teh časih ne more upoštevati, tudi ne forsiranje gradbenih del radi omiljenja brezposelnosti. Povprečna podeželska občina s svojo davčno močjo ni v stanju odpraviti brezposelnosti, niti omiliti, pač pa se pri tem lahko opasno zadolži! V občinah pa, ki so se že opasno zadolžile preko svojih, sedaj nepričakovano padlih finančnih moči — in žal se ti primeri množijo — je dolžnost predsednika občine, da nemudoma opusti nadaljnje, eventualno že odobrene investicije, ter tudi redne ne nujne izdatke in prične s sanacijo po smotrnem sanacijskem načrtu. Pri sanacijah ni varovati samo interesa lastne, temveč tudi vseh drugih občin. Običajni iz privatnega poslovnega življenja ne spadajo vedno v javne edinice, četudi bi bili

po zakonu dovoljeni. Vsaka sanacija, pri kateri upniki trpe škodo, vpliva katastrofalno dalje, izpodkoplje kredit tudi drugim občinam in onemogoči druge sanacije.

Zato ban v svoji odredbi apelira na vse predsednike občine, da tudi v najtežjem položaju varujejo ugled občin in jim ohranijo zaupanje poslovnega sveta, kajti le tako bo mogoče prebroditi krizo in priversti občine in njihov prebivalstvo v boljše čase.

Litvinov v Ženevi

Ruski minister (komisar) za zunanje zadeve se je pretekli teden nenadoma pojavil v Ženevi, kjer se je dolgo posvetoval s francoskim ministrom za zunanje zadeve Barthou-jem. Splošno sodijo, da sta govorila o pogojih, ki bi omogo-

Litvinov,
zunanji komisar sovjetske Rusije.

čili sovjetski Rusiji vstop v Društvo narodov. Nekateri listi pa poročajo, da sta govorila tudi o obnovi nekdanje francosko-ruske vojaške zveze.

Na svojem potovanju v Ženevo pa se je ustavil Litvinov tudi na Dunaju, kjer se je sestel s turškim ministrom za zunanje zadeve Tevfikom Ruždi-bejem.

Za kmetijsko zbornico

O svetovni, pa tudi o naši ožji domači gospodarski krizi je v pretečenih letih popisano na vagone potrpežljivega papirja. Uspehov za izboljšanje narodnega gospodarstva pa vendarle ni od nikoder.

Vsi vemo in smo tudi vsi brez razlike udeleževanja trdno prepričani o tem, da je naš gospodarski organ izjemno močno bolan. Postavljena je diagnoza (spoznanje), bolezen je od številnih gospodarstvenikov točno raziskana in ugotovljena. Tudi zdravilo je znano in vendar nihče ne priskoči na pomoč v svrhu ozdravitve, dasi je uspešno zdravilo pri rokah!

Industrija se duši v svojih proizvodih. Racionalizacija industrije v tujih državah v zvezi s kitajskim carinskim zidom naokolu države jo je dovedla v oni mučni položaj, v katerem se danes nahaja. Na drugi strani se čez industrijo hudoje kmetovalec, ker sta ga protekcionizem ene narodno-gospodarske panoge in lastna konzervativnost odrezali od zunanjega sveta, a notranji trg sam mu pa ne more več nuditi niti najskromnejše rente za napredek in obstoj.

Z zaplankanjem temeljne narodno-gospodarske panoge, t. j. kmetijstva, so tisti, ki se jih tiče, bilo v prevelikem optimizmu bilo v ljubosumnem egoizmu — zaplankali tudi samega

sebe, povrh pa so zaplankali še vse ostale, za narodno gospodarstvo ter harmonični razvoj in napredek države enako važne gospodar. panoge.

V že omenjenih potrošenih vagonih popisane papirja so se pojavljali razni ozdravitveni načrti. Med njimi tudi uvedba načrtnega gospodarstva. Smo za načrtno gospodarstvo, toda, kdo ga naj izvede? Glava in noge brez trupa ga prav gotovo ne bodo izvedle uspešno, še manje zamorejo to ustvariti industrijske in ostale zbornice same in brez sodelovanja — kmetijske zbornice! Mnogo je anomalij (protirednosti) v našem narodnem gospodarstvu, najgorstasnejša protirednost je pa brez dvoma ta, da se naša pretežno agrarna (kmetijska) država ponaša sicer s svojo dobro organizirano trgovsko-industrijsko-obrtno zbornico, nima pa — kmetijske! Enaka protirednost bi bila, dati industrijski državi — kmetijsko zbornico, ne pa tudi industrijske... Z drugimi besedami: svetovne in naše ožje domače gospodarske krize se ne bo izgnalo z — Belcebubom!

Nismo proti industrijski, ali katerikoli zbornici. Vsakemu svoji! Zbornice so potrebne vsaki važnejši narodno-gospodarski panogi! Krvavo potrebna je pa zbornica zlasti našemu, iz dneva v dan vse bolj propadajočemu kmetijstvu. Kako se naj sprovede kakoršnokoli načrtno gospodarstvo, ako najštevilnejši sloj pridelujočega prebivalstva v državi nima svojega — srca, kjer bi se kakor kri po žilah pretakale, čistile, združevale in izvajale razne ozdravitvene gospodarske akcije v soglasju z vsemi ostalimi narodno-gospodarskimi panogami!

Kmetovalec dandanes kot poedinec, sam in neorganiziran v težnji za napredkom zadeva na vseh straneh ob same nepremostljive ovire. On nima enotno in strumno organiziranega gospodarskega vodstva. Zategadelj je pa tudi vsako govoričenje o načrtnem gospodarstvu in rešitvi gospodarske krize, vse dotlej jalovo, dokler se ne uvede tudi v naši kmetijski državi kmetijska zbornica, kakor jih imajo vse ostale države v Evropi.

E. Stoklas.

Rimski sporazum podpisan

Pretekli teden so podpisali v Rimu sporazum, ki so ga bili sklenili odgovorni državniki Avstrije in Ogrske z Italijo ob priliki svojega zadnjega obiska v Rimu.

Sporazum z Avstrijo se tiče carinskih olajšav za izvoz raznih industrijskih izdelkov iz Avstrije v Italijo, Avstrija pa bo uvažala po znižani carini nekatere italijanske pridelke in izdelke.

Po sporazumu z Ogrsko bo Italija uvozila iz Ogrske 2 milijona centov pšenice po primerni ceni, Ogrji pa bodo uvažali določene industrijske izdelke iz Italije.

Posebne ugodnosti za prekomorsko trgovino da Italija Avstriji v pristanišču v Trstu, Ogrom pa na Reki.

Pogodba med Avstrijo in Ogrsko pa obsega določbo, da bo prevzela Avstrija od Ogrske 2.200.000 centov žita, Avstriji pa bo mogoče izvoziti na Ogrsko več svojih industrijskih izdelkov.

Ponovno izvoljen predsedn. Masaryk

Zastopniki vseh političnih strank na Češkem so obvestili predsednika vlade, da bodo 24. maja t. l. soglasno izvolili dosedanjega predsednika republike Masaryka znova za predsednika. Volitev se bo izvršila na svečan način.

Turčija utrjuje Dardanele

Turška vlada namerava prositi Društvo narodov za dovoljenje, da sme utrditi Dardanele (Dardanele so morska ožina, ki veže Črno morje s Sredozemskim morjem).

Izšla je nova kuharska knjižica

za ceneno in tečno hrano iz domačih pridelkov. Cena 10 Din. Naroča se pri B. R., Rožna dolina pri Ljubljani, Cesta XVII, štev. 20.

Kmetzka mladina

Nedeljski izleti kmetzke mladine

Če govorimo v naših organizacijah o pomenu današnjih izletov, ki jih prireja posebno meščanstvo v večjem številu, največ v prosto naravo, v romantične kraje, pa najsi bo iz gospodarsko poučnih ali pa sportno zabavnih namenov, ne moremo kar enostavno mimo njih.

Res je, da se današnja kmetzka mladina dosti giblje v naravi, saj si cel teden peha z delom na polju, travnikih in gozdovih, izpostavljena vsem vremenskim neprilikom, ki bi ji iz zdravstvenega namena na videz ne koristilo mnogo, da bi še 7 dan v tednu utrjevala mišice. Res je pa tudi, kar dobro vemo, da je mladina neutrudljiva in neugnana ter se težko odloči za počitek, posebno v nedeljo ne. Zato je tembolj važno, kam se prosti čas kmetzke mladine usmeri.

V dobi obilice denarja, ko se je vsak fant postavljaj s stotaki, so služili prazniki in nedelje izključno gostilničarskemu veseljačenju in drugim kvarnim vplivom. Ti časi so minili; vzela jih je suša, katera je pobrala gospodarjem zadnje dinarje, mladino pa vrgla iz gostilniških prostorov na prag.

Dandanes si pa kljub različnim kritikam ne moremo ničesar pomagati, če se ne bomo pravčasno spoznali v razmerah, v katerih se nahajamo. Skušati si moramo kolikor mogoče brez denarja, oziroma z majhnim denarjem, ustvariti tisto zadovoljstvo, ki je potrebno za vsakega mladega fanta in dekleta. To lahko napravimo že v naših mladinskih organizacijah, Društvi kmetzkih fantov in deklet, katera naj prirejajo čimveč izletov k tovariškim društvom ali več društev skupno v razne kraje. Tam lahko izvajamo različne domače zabave, ki dvignejo najboljše razpoloženje.

Obenem pa z medsebojnim spoznavanjem krajev in razmer obogatimo svoje znanje, utrjujemo tovarištvo, kar je za razmah mladinskega gibanja največjega pomena!

Tone Šenk.

Še nekaj o nemški mladini

V zadnji številki »Kmet. lista« smo objavili izvešček iz poročila g. dr. Kuharja o nemški mladini, ki ga je objavil v »Slovincu«.

Da je dr. Kuhar dobro opazoval in pravilno presojal nemške razmere, pa vidimo tudi iz pisave glasila nemške hitlerjevske mladine »Der neue Weg« (Nova pot). V tem listu beremo v zadnji številki med drugim:

»Vsak naš fant in sicer tudi zadnji in najmlajši »bimbo« daleč kje v hribih, dobro ve, za kaj gre. In če je pri neki priliki rekel neki govornik: »Vsa stara generacija mora najprej na pokopališče, predno bo narodni socializem (t. j. hitlerjevstvo) zmagal« — potem hočemo mi, nemški fantje, dostaviti tem besedam še to: »Vsi staroverski mečkači in zaspanci (»špisarjci«), ki so stari nad 30 let, morajo s svojimi naslanjači in s svojimi domačimi kopicami vred s površja zemlje izginiti, predno bo mogla mladina svoj boj dobojevati do svojega zmagovitega konca.«

Mi ne smatramo nemške mladine za tako krvoločne, da bi res hotela svoje očete in matere poklati z noži. Nemški mladini ne gre za kri, ampak za politiko in proti politikom, ki ne morejo v svoji otopeni okorelosti več slediti novemu

času in novim idejam, ampak še danes gonijo tiste politične lajne, ki so jih začeli vrteti pred 30 ali še več leti — proti takim »politikom« stare generacije nastopa nemška mladina in ima tudi prav! Primer nemškega »voditelja« Hitlerja, ki ima sam že 45 let, nam kaže, da nemška mladina pač spoštuje moče, ki imajo kljub svojim letom za nove ideje še vedno gibčne možgane, po pravici pa zahteva, naj gredo v »zasluženi politični pokoj« starihe, ki za nobeno novo stvar niso več dovzetni.

Starec.

★

OBVESTILO! Vsi tisti, ki bi radi ustanovili Društvo kmetzkih fantov in deklet, naj se obrnejo po nasvete na Zvezo kmetzkih fantov in deklet, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 1. To povejte tudi drugim fantom in dekletom v vaši okolici!

Sv. Jurij ob Taboru. V nedeljo 22. aprila je imelo naše Društvo kmetzkih fantov in deklet svoj peti redni občni zbor, kateremu so razen članstva prisostvovali tudi tovariši iz Braslovč. Delovanje društva v minulemu letu je bilo precej živahno. Priredili smo tombolo z veselico, ki nas je zelo gmotno podprla. V jeseni je bila predvidena tekma oračev, ker pa nismo dobili primerne njive, smo napravili maškerado s šaljivim prizorom. Dramatski odsek je uprizoril dve drami: »Lepa Vida« in »Za staro pravdo«. V pretečenem letu je ustanovila tov. Angelca Ocvirkova deklinški odsek, ki je imel glavno nalogo vzgajati mlad naraščaj v zavedna kmetzka dekleta. Sedaj se je spremenil v ženski odsek, kateri bo imel širšo nalogo.

Napravili smo tri izlete in sicer na Menino, v Logarsko dolino in Solčavske planine, ter na Mrzlico.

Vršil se je tudi štirinajstdnevni ženski pri krojevalni tečaj, s katerim so bile udeleženke zelo zadovoljne. Nato je bil izvoljen večinoma stari odbor s tov. Ivanom Ocvirkom na čelu. Lepo uspeli občni zbor se je zaključil z našo himno!

Pretečeni dve nedelji smo imeli poučna predavanja o prašičjereji in o prvi pomoči pri nezgodah pri živini. Predaval je znani strokovnjak g. Šrubar iz Celja. Društvo ima tudi letos na programu izlete. Že 10. maja smo pohiteli na lepo razgledno točko Goro Oljko. Sešli smo se s tovariši iz Braslovč, kateri so se udeležili izleta in tako smo preživeli v lepi majniški naravi par veselih uric s pesmijo in dobro voljo. Zadovoljni smo se razšli z upanjem, da se na binkoštni ponedeljek zopet vidimo. Naredili bomo izlet na Veliko planino. Veselilo nas bi, ako se tega izleta udeleže tudi tov. društva Orla vas in Št. Pavel, zato jim kličemo na veselo tovariško svidenje!

Sv. Jurij ob južni železnici. Nedelja, dne 6. maja bo mladini iz Voglajnske doline ostala v trajnem spominu. Društva kmetzkih fantov in deklet iz Sv. Jurija ob južni železnici, Dramelj, Ponikve in Slivnice so prihitela na ta dan v Sv. Jurij ter so si skupno ogledala banovinsko kmetijsko in gospodinjstvo šolo ter razne kmetijske naprave. Z velikim zanimanjem je mladina sledila razlagam gospoda ravnatelja ing. Petkovška in gospe voditeljice Knez-Goričanove. Nato smo pohiteli na bližnji Rifnik, od koder smo imeli lep razgled tja čez Savinjsko dolino gorskih velikanov-mejnikov, do zelenega Pohorja in v hrvaško Zagorje. Ob zvokih godbe so dekleta iz gospodinjstva šole v slikovitih narodnih nošah zarajale kolo. Fantje pa zapeli. Posebno so se izkazali Slivničani, ki imajo lasten pevski zbor. Domačin tov. Merslavič je zbrano mladino, ki je bilo okrog 200, in goste iskreno pozdravil, želeč, da bi ta majniški izlet v lepi naravi dal navdušenja za novo složno delo naše mladine. Tov. Kronovšek, predsednik Zveze kmetzkih fantov in deklet je jedrnatih besed podarjal važnost mladinskih organizacij — namreč društev kmetzkih fantov in deklet. Mladina se naj udeležuje v javnem življenju. Kakršna je mladina, takšna je bodočnost naroda. Tovariš Hajnšek se je spominjal šentjurskega rojaka, junaka Malgaja, ki je pred 15. leti na ta dan pa-

del za svojo domovino. — Bil je sin preproste kmetzke hiše. Nadalje je izvajal, da je le dobra izobrazba mladine pogoj in temelj dobre organizacije ter podlaga za uspešno delo. Tov. Zdolšek iz Ponikve je očrtal položaj kmetzke mladine in kmeta sploh nekdanj in sedaj. Nato je še tov. ing. Kropivšek podal zgodovino rifniškega gradu, ki je sedaj že v razvalini in zgodovino Št. Jurja. — Le prehitro so potekle ure. Treba je bilo misliti na odhod. Še nekaj lepih narodnih pesmi je zadonelo in vrnilo smo se v dolino. Slivničani so se odpeljali z godbo na lepo okrašenem vozu na svoje domove, drugi pa peš ali s kolesi. S seboj so odnesli najlepše vtise in polno navdušenje za naš zdrav kmetzki pokret.

Slivnica pri Celju. Društvo kmetzkih fantov in deklet priredi v nedeljo, dne 27. maja t. l. tekmo koscev na travniku tov. Jurija Lesjaka v Slivnici, s pričetkom ob 3. uri popoldne. Spored: 1. Pozdrav gostov. 2. Tekma koscev. 3. Razdelitev nagrad. 4. Prosta zabava s plesom. — Igra prvovrstna domača godba. Za slučaj slabega vremena se vrši v nedeljo 3. junija t. l. Vsi domačini in okoličani — v nedeljo v Slivnico!

Ormož. V nedeljo, dne 27. maja t. l. se vrši ustanovni občni zbor Pododbora Zveze kmetzkih fantov in deklet za ptujsko okrožje v prostorih gostilne J. Skorčič v Ormožu s pričetkom ob pol 8. uri zjutraj. Spored: 1. Pozdrav in otvoritev. 2. Poročilo delegata Zveze kmetzkih fantov in deklet iz Ljubljane. 3. Poročila zastopnikov Društev kmetzkih fantov in deklet. 4. Konstituiranje pododbora. 5. Določitev delovnega načrta. 6. Slučajnosti. Vabimo vse zastopnike naših društev in tovariše iz tistih krajev ptujskega okraja, kjer še naša društva ne obstojajo!

Pripravljani odbor.

Grahovo pri Cerknici. Naj se oglasimo tudi mi Notranjci, kmetzki fanje in dekleta, živeči ob lepem Cerkniskem jezeru. Ne mislite si, da smo mi kar tako, tudi pri nas smo se zdramili in ustanovili Društvo kmetzkih fantov in deklet, v katerem prav pridno delujemo za povzdigo naših notranjskih vasi. Na praznik Vnebohoda smo priredili igro komedijo »Voda«, katera se nam je prav dobro obnesla pod režijo tov. gđ. učiteljice Zdenke Mercinove in tov. g. učitelja Stanokota Novljana. Pevski odsek, ki ga je organiziral tudi tov. g. učitelj, lahko rečemo, da prav pridno deluje. Obema posvetnima delavcema izrekamo za njihju trud in požrtvovalnost našo najiskrenejšo zahvalo. Meseca junija bomo priredili v Cerkniskih dolini veliko tekmo koscev in žanjic, katera bo veličastna manifestacija naše kmetzke misli. Za delo smo vsi navdušeni, kajti zavedamo se, da si moramo sami z lastnim trudom pripravljati pot za boljšo bodočnost našega kmetzkega stanu. — Fantje.

Iška vas. Društvo kmetzkih fantov in deklet v Iški vasi priredi v nedeljo, dne 27. maja t. l. tekmo za izdelevanje zabojev. Tekma, ki bo prva te vrste, bo gotovo nadvse zanimiva z ozirom, ker je pri nas ta prastara obrt tako dobro razvita. Vsa sosednja društva vljudno vabimo, da nas ta dan v čimvečjem številu posetijo. Kakor se čita iz drugih krajev, tako ima tudi naše društvo nekaj gosposkih nasprotnikov, za katere pa se naša mladina skoraj ne briga, ker smatra njihove puhle in prazne fraze samo za grešne denunciacije. Mi gremo s ponosom v pravi kmetzki zavednosti po začrtani poti naprej do zmage. Ker smo prepričani, da smo kljub vsem nasprotstvom gospe na edini in pravi poti!

Medvode. Tukajšnje Društvo kmetzkih fantov in deklet priredi v nedeljo, dne 27. maja ob 2. uri pop. različne tekme iz kmetzkega življenja. Poleg članov bodo namreč v košnji tekmovali poljubni tekmovalci, v posebni skupini pa tudi »škričci«. Nadalje bo tekma v nošenju sena, višek zabave pa bo nudila tekma v vrečah. Po tekmi se vrši vrtna veselica s plesom in prosto zabavo pri tov. F. Bohincu (na klancu). Vsi priatelji kmetzkega žitja iskreno vabljeni!

Dopisi

*

Rob pri Vel. Laščah. Malo časa imamo v našem koncu Mišje doline za pisanje, to je razvidno že iz tega, da se tako malo oglasimo. Se pač vsak trudi, kako bi uspešneje odganjal krizo — da ne rečemo lakoto — od svojega praga, tako da za pisanje res ne preostaja časa. Kljub težkim prilikam in skrbem, katere mora prenašati vsak posameznik, pa se vendar pozna v naši okolici nek napredek. — Ob priliki obč. volitev lansko jesen, smo na našem volišču (bivša obč. Rob) dosegli sijajno, takorekoč za vse občine odločujočo zmago kmetske oz. nacionalne misli, kar se je zgodilo prvič po prevratu. Izmed šestih v naši okolici izvoljenih odbornikov je pet naših, in že dosedanje njih delo kaže, da smo glasove pravilno oddali možem, ki se zavedajo, da so izvoljeni na 1. st. J. N. S. ter se strankinemu programu odgovarjajoče udeležujejo v nacionalnih organizacijah, pred kratkim ustanovljeni Sokolski četni in drugod.

Da skrbe tudi za dobrobit naroda, dokazuje to, da se je v našem kraju, kateri je najrevnejši v velikolaški okolici, razdelilo že več vagonov koroze po nižani ceni med najbolj potrebne. Največja pridobitev za našo okolico in trajen spomenik sedanje dobe, pa bodo postavili novoizvoljeni odborniki s tem, da so dosegli graditev ceste iz Roba v Krvavo peč, za katero smo se že dolgo potegovali in katera nam je bila že tolikokrat obljubljena. Sedaj pa je že približno 2 km ceste gotove, pretekli teden pa je g. inženjer tehničnega oddelka kr. banske uprave zopet trasiral nadaljnja 2 km, in to v navzočnosti obč. odbornikov, kateri so posebno važnost polagali na to, da bodo od te nove prometne žile imele koristi vse v poštev prihajajoče vasi, kot Uzmane, posebno pa Purkarče in Sekiršče, katere do sedaj niti občinskih poti niso imele, ne pa, kot se je to godilo v prejšnjih časih pri takih delih, da si je tak, ki je imel malo več besede pustil graditi cesto ali pot pred svoj prag, ne oziraje se na potrebe okolice. O izgradnji že gotovega dela se je gosp. inž. zelo pohvalno izrazil, kar je dokaz, da je vodstvo gradnje v dobrih rokah. Delo je namenjeno samo brezposelnim in se strogo pazi na to, da ne pridejo na delo taki, katerim ni potrebe. Kakor povsod, se seveda tudi pri nas dobe gotovi ljudje, ki z raznimi namigavanji in besedami zmanjšujejo požrtvovalnost in skrb tukajšnjih obč. odbornikov za reveže in brezposelne, očitala se jim je celo neko pristranost pri delitvi koroze. Da odborniki vsa ta dela, to je delitev koroze, nadzorstvo pri gradnji ceste itd. opravljajo zastonj, tega seveda nezadovoljneži ne povedo.

Cesta bode velikega pomena tudi v tujskoprometnem oziru, ker bode napravila do sedaj skoro nepristopno krasno izletniško točko Krvava peč dosegljivo celo z avtomobilom in se nam čudno zdi, da se dobe ljudje, ki gradnji ceste celo nasprotujejo. Mi pa, ki gledamo s pravičnejšimi očmi ko oni nezadovoljneži, pravimo: Le tako naprej, ne oziraje se na desno ne na levo, delajte za napredek ljudstva v nacionalnem in socialnem oziru, za kar se vam bode mo oddolžili s tem, da vas pri prihodnjih volitvah zopet postavimo na čelo občine ter vam priborimo še lepšo zmago.

Razstava male obrti na letošnjem XIV. Ljubljanskem velesejmu od 30. maja do 10. junija, ki jo priredi banovinski urad za pospeševanje obrti, bo nameščena na zunanji strani paviljona E. Tu bo razstavila naša mala obrt, ki ji je uprava velesajma dala prostor na razpolago, da ji tako pomaga do novih naročil in zaposlitve.

Živinski in kramarski sejem na Polšniku bo v petek, dne 25. maja 1934, to je na sv. Urbana dan. Kupci povabljeni. — Predsedništvo občine Polšnik.

Šmartno pri Litiji. Društvo kmetov fantov in deklet priredi v nedeljo, dne 27. t. m. poč izlet na Čatež pod Zaplacom. Odhod iz Šmartnega bo ob 5. uri zjutraj. Izleta se udeleži tudi tamburaški zbor. Vse fante in dekleta vabimo, da se nam pridružijo. Na Čatežu bo ob 10. sv. maša, katere se udeležimo, nakar gremo skupno na Zaplaz, nato pa nazaj, kjer bo kosilo v dobro znani gostilni našega prijatelja g. Antona Urbančiča. Po kosilu bomo šli preko Velike Loke in drugih lepih krajev Dolenjske proti domu. Istočasno vabimo tudi prijateljska društva z Dolenjske, da se nam na Čatežu v čim večjem številu pridružijo. Na svidenje!

Gospodinjam bo nudil letošnji XIV. Ljubljanski velesejem od 30. maja do 10. junija vse kar rabijo za opremo svojih domov. Zamogle si bodo omisliti pohištvo od enostavnih spalnic do najrazkošnejše gosposke sobe, pleteno pohištvo, preproge, zastore, zrcala, tapetniške izdelke, cvetlice, štedilnike, posodo, opremo za kopalnice, radio, klavirje, gramofone in še nešteto stvari, ki si jih želijo in katere si bodo najceneje nabavile na velesejmu.

Obsojeni razpečevalci ponarejenih tisočakov

Koncem vojne in še nekaj let po vojni je bilo v naši deželi kaj veselo življenje! Denarja je bilo vsepovsod kakor smeti; vreden sicer ni bil bogvekaj, ampak dosti ga je bilo in to je bilo glavno. Tudi pijače je bilo vedno dovolj in zato ni čudno, če so se ljudje v tej obljubljeni deželi kar odvadili resnega in poštenega dela in varčnosti, ampak so raje posedali in popivali po gostilnah in kavarnah in tam noč in dan »trgovali«. Takrat je šlo vse na vagon in vsak vajenec je imel v žepu »bančno garancijo«; razkošni avtomobili pa so prevažali veseljake in njihove »prijateljice« noč in dan iz kraja v kraj...

To lepo in prijetno življenje pa ni moglo trajati večno, ker se enkrat tudi največja voda posuši, če ni dežja. Denarni viri so začeli pojemati in »trgovina«, ki so ji ljudje rekli »prajstrajbarija«, je začela propadati.

To je bil za razvajene »kavalirje« in za razne pustolovce in hoštaplerje hud udarec! Denarja nikjer več, kredita tudi ne; obleke so se ogulile in čevlji so se pošvedrali... To je bila kritična doba, ko se je reklo: ali prijeti za delo in si pošteno služiti svoj kruh ali pa kreniti na pota, kjer te čaka pri vsakem koraku policaj ali orožnik!

Eni so se vrgli v svojih stiskah na tihotapstvo, drugi na ponarejanje menic in podobne goljufije, tretji zopet so začeli krasti in ropati in celo ljudi ubijati, ali pa ponarejen denar razpečavati.

Taka družba razpečevalcev ponarejenega denarja se je morala pretekli teden zagovarjati pred ljubljanskim sodiščem. Razpečevalci so ponarejene tisočake, ki so jih dobili baje iz Trsta. Zaradi razpečavanja ponarejenih tisočakov so morali nekateri ugledni ljudje mnogo trpeti, ker so jih zlobni jeziki dolžili, da tudi oni niso nedolžni. Sedaj bodo te neosnovane govornice menda prenehale.

Pred sodiščem so se morali zagovarjati: Armido Basilisco, Albert Besednjak, Roman Golebiowski, Ludvik Baraga in Stanko Štupica.

Po daljši razpravi je sodišče enega obtoženca, namreč Stanka Štupico oprostilo, ostali pa so dobili sledeče kazni:

Armido Basilisco 3 leta težke ječe in 1000 dinarjev globe,

Albert Besednjak 3 leta težke ječe in 1000 dinarjev globe,

Roman Golebiowski dve in pol leta težke ječe in 1000 Din globe, in

Ludvik Baraga 8 mesecev strogega zapora in 10.000 Din globe.

Novice

*

Pisatelj Josip Kostanjevec — umrl

Na binško nedeljo zjutraj je umrl v Mariboru slovenski pisatelj Josip Kostanjevec.

Pokojnik je bil rojen 19. februarja l. 1864. v Vipavi. L. 1884 je postal učitelj v Vipavi, odkoder je prišel l. 1901 na vadnico v Ljubljani, kjer je ostal do svoje upokojitve l. 1910. Po vojni se je preselil v Maribor.

Josip Kostanjevec se je začel udeleževati kot pisatelj že kot dijak, kasneje pa je sodeloval skoro pri vseh slovenskih leposlovnih listih. Izdal je tudi več samostojnih knjižnih del, s katerimi si je postavil med slovenskim ljudstvom trajen in časten spomenik.

Beseda »punktaš« — kazniva psovka!

Nekdo je tožil svojega dobrega »prijatelja«, da ga je ta psoval z besedami »punktaš« in »puntar«.

Sodišče je tožbi ugodilo in izreklo, da je beseda »punktaš« kazniva psovka.

Pritožbo proti tej razsodbi je višje sodišče zavrnilo in je potrdilo prvo razsodbo.

Z besedo »punktaš« torej ni treba uganjati praznih šal, ker teh sodišče ne pozna!

*

200letnico čebelarja Janše so proslavljali slovenski čebelarji v binških na prav slovensen način. Na proslavo je prišlo tudi mnogo čebelarjev iz drugih naših banovin in tudi iz tujih dežel so prišli odlični gostje. Polnoštevilno so bili zastopani tudi predstavniki naših oblasti. Proslava je najlepše dokazala, da se popne tudi skromen Slovenec lahko do svetovne veljave, če kaj zna.

Tradicionalni kmečki praznik v Krškem polju bo, kakor običajno, tudi letos 15. avgusta. Ob tej priliki bo konjska in živinska razstava, velike konjske dirke itd. Naprošamo organizacije in društva, da se pri tej izbiri datuma za eventualne prireditve ozirajo na ta dan. — Dirkalno in jahalno društvo v Krškem.

Društvo Kolo jahačev in vozačev v Ljutomeru priredi v nedeljo, dne 27. maja ob 3. uri popoldne spomladansko kmeto konjsko dirko. Najzanimivejša bo dirka lepih triletnih konj, potomcev slovitega žrebca Peter Mozart-a. Vabimo vse ljubitelje konj in konjskega športa, da posejijo našo dirko v čim večjem številu.

Mlada junakinja. To je šestletna Majda Cilenskova, ki si je dala odvzeti toliko svoje krvi, kolikor jo je bilo treba za ozdravljenje njenega 3letnega bratca Jožeka, ki je ležal bolan za škratinko v bolnici v Ptuj. Med odvzemanjem krvi dekletce niti zastokalo ni, zato pa je dobilo za svoje junaštvo kot posebno nagrado »kovača« in ploščo čokolade, še lepše zadoščenje pa ima, ker je s svojo krvjo rešila svojemu bratcu življenje.

Železnico Dravograd—Velenje, ki jo je zgradila neka zasebna družba, bo po sklepu mednarodnega razsodišča prevzela država, ki bo plačala družbi od razsodišča določeno odškodnino v 38 letnih obrokih po 87.899 zlatih francoških frankov.

Nizke cene živil v Mariboru. Na mariborskem živilskem trgu so prodajali pred nekaj dnevi par piščancev že celo po 10 dinarjev, najlepše pa po 25 dinarjev par. Tudi domača zelenjava nima skoro nobene cene; nekaj dražja je samo novina, ki pa tudi kmalu ne bo več novina.

Iz vode so potegnili te dni pri Trbovljah truplo rudarjeve hčerke Mile Reharjeve. Ni znano, ali gre za nesrečo ali za samomor vsled brezposelnosti.

Prvi motorni vlaki pri nas v prometu. Na progah Osijek—Vinkovci in Osijek—Vrpolje so začeli te dni redno voziti motorni vlaki.

Za stradajoče rudarje je poklonil g. Leon Blinc, šef tvrdke Kolmann, 3000 dinarjev.

Kinematografi v naši državi. V naši državi obratuje 319 kinematografov, kjer je prostora skoraj za 90.000 obiskovalcev. V Dravski banovini imamo 29 kinematografov na zvok, 17 pa za neme filme.

Hude besede je napisal »Slovenski narodec 17. maja na naslov »nadebudne« ljubljanske mladine: »O Tivoliju (znan ljubljanski park) ni treba več pisati, saj že itak vemo, da v njem divja naša nadebudna mladina huje kakor govedi na gmajni, saj biki, junci in krave ne razbijajo klopi in ne rujejo dreves...«

Kathreiner Kneippova sladna kava je s svojo kakovostjo in izdatnostjo nenadkriljiva! Pazite na tovarniški znak!

Nesreča na šolskem izletu. Gojenke tretjega letnika ženskega učiteljskega sester uršulin v Mariboru so napravile pretekli teden izlet v Logarsko dolino. Med ogledovanjem slapa Rinke pa se je sprožila nad gojenkami skladovnica hlodov. Neko gojenko je ubilo, neki drugi pa je zlomilo roko.

Na Šmarni gori pri Ljubljani se je pri plezanju čez neko skalo smrtno ponesrečil 24letni tehnik Vladimir Erbežnik.

Še vedno požari v okolici Ptuja. V Sitežu pri Ptujju je pretekli teden pogorela viničarija g. Fischerja, v Preradu pa hiša posestnika Drakšiča.

V Kolpi je utonil pri kopanju 19letni zidarski delavec Franc Povše iz Toplic pri Novem mestu. Pokopali so ga pri Treh farah.

Napadalca na prodajalno Bač v Mariboru, ki je 1. maja zvečer razbil veliko izložbeno okno Bačine prodajalne in napravil s tem škode za 15.000 Din, je obsodilo mariborsko sodišče na 2 meseca zapora pogojno za 2 leti.

Zopet nož. Preteklo nedeljo so popivali veseli fantje v neki gostilni v Hotinji vasi. Po obilni pijači so se stepli in v tepežu zabodli delavca Valentina Špaingerja iz Rač.

Za izvrševanje raznih del v gozdovih je nakazal minister za gozdove in rudnike banški upravi v Ljubljani skupno 173.000 Din.

Za vzdrževanje potov po državnih gozdovih je dalo ministrstvo za gozdove in rudnike ravnateljstvu gozdov v Ljubljani 10.000 Din kredita.

Sleparji s kokainom in saharinom. Kokain, znano mamilno sredstvo, je belkast prašek in ta lastnost daje podjetnim sleparjem vedno korajžo, da prodajajo kakšen navaden belkast prah, n. pr. sodo, za kokain. Na ta način so podjetni sleparji olajšali nekega Ljubljana za 24.000 dinarjev. Drugi sleparji so pa opeharili nekega kmeta pri »kupčiji« s saharinom tudi za 24.000 dinarjev.

Najstarejša Ljutomerčanka, 94letna ga. Viktorija Hönigman-ova, je umrla pretekli terek.

Obsojen oderuh. Sodišče v Prizrenu je obsodilo trgovca Čazim Šerifa na 5 let težke ječe in na 25.000 Din globe, ker je jemal za izposojeni denar do 200 odstotkov obresti.

Nad 3 milijone dinarjev je plačala Slovenija letos v prvih 4 mesecih na sodnih taksah.

Gospodarstvo

Oidium

Med najbolj znane bolezni vinske trte prištevamo oidium (pepel); njen povzročitelj je glivica *Uncinula necator* (prvotno *oidium Tuckeri*).

Oidium napada vse zelene dele vinske trte in slabi življenjsko trsno moč. Pojavlja se na ta način, da opazamo predvsem na jagodah siva mesta, ki izgledajo tako kakor da bi jih posuli s pepelom. Listje pa, ki je inficirano od oidiuma, ne raste več in v večini slučajev odpada.

Žveplo (seveda v raznih kemijskih oblikah: natrijev tiosulfat z bordoško raztopino, kalijev permanganat z apnom, koloidalno žveplo-sulfol) je do danes sredstvo, ki docela preprečuje razvoj oidiuma. Da dosežemo popoln uspeh, uporabljamo rafinirano in zmleto, čisto žveplo za vse zelene dele vinske trte; žveplamo navadno trikrat in to prvič, ko so mladike dolge šele 10 cm, drugič pred cvetenjem in tretjič po cvetenju. V slučaju pa, ako se pojavlja oidium ob cvetu, žveplamo tudi takrat. Mnogi mogoče mislijo, da žveplo škoduje vinogradu; nikakor ne;

nasprotno za časa cvetenja pospešuje ugoden cvetni razvoj (kadar pa se jagode omehčajo, ne uporabljamo več žvepla). Misliti moramo samo na to, da žveplo enolično razpršimo posebno na jagodah in listju in to opravilo izvršujemo le ob toplih, lepih in brezvetrovnih dneh. L. J.

Bordoška raztopina

Bordoška raztopina: raztopino modre galice in apna v vodi pripravljamo za škropljenje proti peronospori na sledeči način:

Za 100 l. vode vzamemo 0,75 do 2 kg modre galice in isto količino živega apna; če pa govorimo o ugašenem apnu, rabimo dvojno množino. Najprej raztopimo modro galico v hladni vodi, navadno vsaj dan pred uporabo ali vsaj nekoliko ur; modro galico tehtamo, damo jo v vrečo in vrečo obesimo tako, da se nahaja v vodi. Ko se je modra galica raztopila, jo nalijemo v posodo določene velikosti in dodamo ji vode. Apno pa v drugi posodi pred uporabo ugasimo in raztopimo v dovoljni količini vode. Na vsak način je najboljša, da prirejamo potrebno količino modre galice in apna vsako za sebe; raztopino modre galice nalivamo pred uporabo v raztopino apna in nenehoma mešamo.

Dobra je raztopina tedaj, ko je bistra, čista in lepe modre barve; o tem se prepričamo z lakmusovim papirjem. Ko rdeč lakmusov papir namočimo v raztopino modre galice, mora pokazati modro barvo. V slučaju, da se to ne zgodi, dodamo še nekaj apnene raztopine. L. J.

Zbor vinogradnikov v Mariboru

Poročali smo že, da bo VIII. redni letni občni zbor Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru dne 26. maja ob 16. uri in VI. vinarski kongres dne 27. maja 1934. ob 9. uri v Mariboru (hotel Orež-Zemljč). Na kongresu se bodo obravnavala sledeča vprašanja:

1. Obnova vinogradov. Poroča g. Fran Gombač, višji kletarski nadzornik v pokoju v Ljubljani za bivši kranjski in g. Jakob Žnidarič, sreski kmetijski referent v Ljutomeru za bivši štajerski del Dravske banovine.
2. Pridelovanje in prodaje namiznega grozdja. Poroča g. ing. Fran Lukmann, inspektor ministrstva za kmetijstvo v Beogradu.

Prof. Slavko Raič:

Anton Janša njegovo življenje in delovanje

(Nadaljevanje.)

Slovensko izdajo je v prevodu urednika »Slovenskega čebelarja«, gosp. Avgusta Bukovca, oskrbelo »Slovensko čebelarstvo« društvo v Ljubljani in sicer šele leta 1906. Ni je pa dobiti nikjer več. Kako temeljita je ta Razprava in kako jo Nemci uvažujejo, se vidi iz tega, da so jo leta 1927 ponovno, četrtič, izdali. Priredil jo je znani čebelarski strokovnjak Weippl.

Janša je že v svoji Razpravi obljubil, da bo podal čebeloljubom iz svojih dolgih izkušenj kaj obilnejšega iz te panoge gospodarstva. In res je delal in pisal na vse pretege, kadarkoli je imel časa, da bi podal popoln nauk o čebelarstvu. Toda preden ga je mogel izdati, ga je dohitela smrt. Umrl je, star šele 39 let, 13. septembra leta 1773 na Dunaju za vročinsko boleznijo, kakor je zapisano v protokolih dunajskega mestnega magistrata.

Dasi Janša ni doživel veselja, da bi videl svoj drugi umotvor med narodom, vendar to dragoceno delo ni propadlo. Našel se je na srečo ves rokopis in dve leti po pisateljevi smrti je izšel njegov »Popoln nauk o čebelarstvu«, seveda zopet v nemškem jeziku. Izdal ga je njegov učenec in naslednik Jos. Münzberg. Delu je

dodanih 7 slik v bakrorezu; kažejo nam podoba satovja z matico, čebelo in trotom, ki ne zmoremo niti danes boljših, in še več drugih podob čebelarskih priprav in njihovimi deli vred. Omembe vredna je slika, ki predočuje take panje, kakor jih je rabil Janša sam, pa tudi navadne kranjčice. Dalje sta narisana dva čebelnjaka različne velikosti, voz za prevažanje čebel in še nekaj čebelarskega orodja in posodja. Vse te slike je naredil Janša sam.

To delo je uživalo silen ugled in je doživelo v kratkem času še dve nemški izdaji. Obe Janševi knjigi sta danes velika redkost, pred vsem v naši državi.

Z nemškimi izdajami pa se seveda ni mogel okoristiti preprosti slovenski človek.

Najprej je prevedel sloveči slovenski čebelar Peter Pavel Glavar Janševo »Razpravo o rojih« leta 1776 in je prevodu dodal tudi nekaj iz svoje izkušnje. Rokopis, žal, ni zagledal belega dne in se vrh tega izgubil.

Pač pa je 19. leto po Janševi smrti poslovenil štajerski župnik in čebelar Janez Goličnik drugo njegovo knjigo »Popoln nauk o čebelarstvu« in jo izdal z nekaterimi pripombami. Zanimiva je naslovna stran, ki jo tu podajam v gajici (ne v nedosledni bohoričici originala): Antona Janšaja, Cesarskiga Čebellarja Popolnoma podvučenje za vse Čebellarje. Na kaj za eno vižo taisti od svojih Čebell bres tega, da bi nje podirali, al' pa morili 1. en bogatejši Dobiček, koker dosehmalu lohku zadobijo. 2. Vender vse

Čebelle per žiulejnji, inu dobri Moči ohranijo. 3. Usakateri Pain čebell da svoje smerti lohku uživajo inu še svojim Erbam zapustijo. Na mnogo Prošnjo iz Nemškiga na Kranjsku prestaulenu, inu s' nekaterim Pomerkvajnjam pogmirantu (t. j. opombami pomnoženo). Od Joannesa Goličchnika, fajmoštra v' Griži na Štajerskim. V. Zelli (Celju) utisnenu in se najde per Fr. Joh. Jenko 1792.

Tudi ta knjiga je sedaj že silno redka.

Zanimivo je, da so na podlagi predgovora tega prevoda nekateri ljudje začeli dvomiti, potem pa naravnost trditi, da Janša ni znal pisati. Vendar je to popolnoma napačna domneva. Prvič si je nemogoče misliti, da bi mož tolike inteligence, kakor jo je Janša pokazal z vsem svojim delom, ki je bil priznan slikar in gojenec slikarske akademije, drugič je njegov naslednik Münzberg v prvi izdaji »Popolnega nauka« izrečno zapisal, da ga je izdal tako, kakor ga je napisal pokojni Janša sam.

Martin Kuralč, Janšev najzvestejši učenec in rojak, je bil leta 1807 priredil v Lwowu na Poljskem svojo izdajo »Popolnega nauka«, ki jo je imenoval »drugoc«. Prva izdaja je namreč tako hitro pošla, da Kuralč ni niti vedel za njo in je smatral praško, to je drugo izdajo za prvo. Učeni Slovenec Kuralč je bil v Lwowu predstojnik akademske knjižnice in javni učitelj čebelarstva, kar je zopet značilno in dokaz za to, kakšen ugled so uživali takrat Slovenci.

(Konec prihodnjic)

3. Svetovni in domači vinski trg. Poroča g. Lovro Petovar, narodni poslanec v Ivanjkovcih.
4. Zatiranje trsnih škodljivcev. Poroča g. Fran Vojsk, profesor banovinske vinarske in sadjarske šole v Mariboru.

G. ing. Sergij Goriup, referent za vinarstvo in kletarstvo pri kr. banski upravi v Ljubljani bo nas seznanil s stanjem strokovnih organizacij vinogradnikov in sadjarjev v Primorski banovini.

27. maja bodo poučni izleti. Ob 14. uri ogled banovinske vinarske in sadjarske šole v Mariboru in banovinske trsnice in drevesnice v Pekrah, 28. maja ob 8. uri pa ogled vinogradov pri Slovenski Bistrici in Konjicah.

Izletov se morejo udeležiti samo tisti člani Vinarskega društva, ki se bodo za nje do 24. maja 1934. pri Vinarskem društvu v Mariboru prijavili. Za izlete v Pekre, Slovensko Bistrico in Konjice bodo avtobusi na razpolago.

V interesu vsakega vinogradnika je, da se navedenih prireditev udeleži.

Veliko izbiro usnja in usnjenih izdelkov bo nudil XIV. Ljubljanski velesjem od 30. maja do 10. junija. Zastopane dobo vse domače trdke s svojimi izdelki.

Šolska mladina ima za obisk letošnjega XIV. Ljubljanskega velesjema, ki se vrši od 30. maja do 10. junija, znižano vstopnino po Din 3.— za učenko oziroma učenca, ako je obisk skupen pod vodstvom gg. učiteljstva. Dan obiska poljubben. To velja za vse šole in učne zavode. Ogled velesjema nudi mladini najpraktičnejši pouk o stanju našega gospodarstva, istočasno pa vzbuja in krepi nacionalno zavest, saj je velesjem forum, kjer je praktično prikazana delavnost, zmožnost in organizacijski talent našega človeka. Opozarjamo na specialne razstave: kartografsko, gospodinjstvo »Žena v poklicu«, poučno razstavo o reklamah in propagandi in razstavo ruskih emigrantov.

Po svetu

Zračni vlak. V Moskvi so pretekle dni preizkusili »zračni vlake«. Ta vlak je sestavljen iz več letal: prvo letalo gonijo motorji, na to letalo pa je priklenjenih več jadralnih letal, ki jih motorno letalo vleče za seboj. Jadralna letala odklopijo nad vsakim mestom, kamor potujejo potniki, da se spuste na letališča. Poizkusi so se dobro obnesli in zato bodo začeli kmalu obratovati redni zračni vlaki iz Moskve do polotoka Krima (do Črnega morja).

Silna suša na Ogrskem še vedno traja. V Karpatih so začeli na več krajih goreti gozdovi.

Zadnja seja konference za razorožitev bo 29. maja. Na tej seji bodo gospodje sklenili, da je konference konec.

Draginja na Francoskem. Na Francoskem so se začele cene življenjskih potrebščin naglo dvigati. Ta dvig čutijo posebno neprijetno uradniki, katerim so znatno znižali plače.

4 komuniste so obglavili pretekli teden v Hamburgu.

Velika rudniška nesreča v Belgiji. Pretekli terek (15. t. m.) so se vneli plini v belgijskem rudniku Lambrechies. Vsled eksplozije je bilo v rovu zasutih 48 rudarjev.

Neprekinjen let iz Newyorka v Rim, ki sta ga nameravala izvesti letalca Pond in Sabelli, se ni posrečil. Letalca sta sicer srečno preletela ocean, toda tik ob obali jima je odpovedal motor in sta morala pristati na Irskem.

Pomanjkanje vode v Budimpešti zaradi trajne suše postaja nevarno. Zadnje dni so porabili na dan do 245.000 kubičnih metrov vode.

Draginja v Nemčiji. Razna kartelizirana podjetja so začela brez pravega povoda dvigati cene svojim izdelkom. Narodni socialisti pa groze, da bo Hitler tudi s karteli obračunal, če bodo zahtevali pretirane cene na škodo ljudstva.

Zaradi ponarejanja denarja in zaradi nedovoljenega lova je obsodilo ljubljansko sodišče Janeza Pirmana in Pirmanov pri Sv. Vidu nad Cerknico na 12 mesecev strogega zapora in 300 Din globe.

Teta Urša: »No, stric Miha, kam jo kej njesete gusko?«

Stric Miha: »V Ljubljano ga njesem v Ljubljano, je gosak.«

Teta Urša: »Al ga mislete na placi prodat, al kali?«

Stric Miha: »Ne v fronkarijo ga njesem, ga bodo oskubli za davke.«

Teta Urša: »Ja stric, kaj pa če bo začel pred gospodo upt, ko ga bodo skubli?«

Stric Miha: »Nebo nebo, Urša, sm brez skrbi; veš je tako krotak kuker vovca. Če bi pa le kaj blu, pa mu bodo že gospodje vrat zavili.«

Razno

*

Salamonska razsodba

V Budimpešti je na križišču dveh prometnih ulic prodajal star možiček hrenovke. Vsak dan pa se je ob določeni uri postavil v njegovi bližini neki možakar, ki je hrenovke grajal na ves glas, da so slabe, zdravju škodljive itd. To govorjenje je pa kupčiji starega prodajalca hrenovl. škodovalo in nato se je starček obrnil na sodišče za pomoč. Sodnik je pozval izvedence, naj povedo, kakšne so hrenovke. Ko so pa strokovnjaki ugotovili, da so dobre in iz čistega svinjskega mesa, je sodnik obsodil nagajiveca, da se mora vsak dan ob določeni uri postaviti tik prodajalca hrenovk, tam mora pojesti dve hrenovki in zraven kričati: »Ljudje, kupujte hrenovke, ki so izvrstne. Samo pristno blago in okusno! Nikjer ne dobite tako dobrih klobasic kakor tukaj!«

Prebivalstvo Nemčije

Po ljudskem štetju od 16. junija leta 1933. ima Nemčija 65.188.626 prebivalcev, tako da prebiva na 1 kvadratnem kilometru po 140 oseb. Število prebivalstva se je torej v primeri s številom prebivalstva leta 1914. znižalo za skoro 2 milijona (ker je morala Nemčija nekaj svojega prejšnjega ozemlja odstopiti svojim sosedom).

Od tega števila je stanovalo 33 odstotkov ali 21 in pol milijona ljudi »na deželi«, t. j. v občinah, ki štejejo do 2000 prebivalcev; vse drugo stanuje v mestih. Mestno prebivalstvo je v Nemčiji tako narastlo, da stanuje vsak tretji Nемец v velemestu.

Sejmi

28. maja: v Trziču, št. Jerneju, Puconcih;

30. maja: v Lembergu;

31. maja: v Kostanjevici, Mirni peči;

2. junija: v Motniku.

Valute

1 ameriški dolar	Din 33-90
1 nemška marka	Din 13-50
1 švicarski frank	Din 11-10
1 angleški funt	Din 175-—
1 francoski frank	Din 2-25
1 češkoslovaška krona	Din 1-43
1 italijanska lira	Din 2-92

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1933, se mora do nadaljne odredbe dodati še 28 1/2 % na ime »prima«.

Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9-40 dinarjev.

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1

Telef. št. 28-47. Rač. poš. hran. št. 14.257. Brzjavni: »Kmeti dom« Žiro rač.: Narodna banka

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 4% brez odpovedi, po 5% pri tromesečni odpovedi. — JAMSTVO ZA VLOGE presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje na poroštvo, na vknjižbo in na zastava premičnin in vrednostnih papirjev in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. **BLAGAJNIŠKE URE:** Ob delavnikih od 8—12 1/2, in od 3—4 1/2, še ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2 ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35.000.000.—. Rezerve Din 1.200.000.—.

Radio

od 27. maja do 3. junija 1934.

Nedelja, 27. maja: 9.00: Versko predavanje (dr. Ciril Potočnik). 16.00: O ovčereji (ing. Jelačin Ivo).

Ponedeljek, 28. maja: 18.00: Gospodinjina ura: Priprava zelenjave (ga. Zemljanova). — 18.30: Westfalija (Rudolf Kresal). 19.30: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna).

Torek, 29. maja: 11.00: Šolska ura: Naše čebele (Josip Kobal). 19.00: Iz sokolskega življenja (Veri Schweiger). 19.30: Binkoštni običaji pri slovanskih narodih (R. Dostal). 20.00: O razvoju mladinske glasbe (prof. E. Adamič).

Sreda, 30. maja: 18.30: O verstvih (Fr. Terseglav).

Četrtek, 31. maja: 9.00: Versko predavanje (dr. Guido Rant). 16.00: Naši ljudski odri (Jože Vombergar).

Petek, 1. junija: 18.30: Izleti za nedeljo (društvo Krka). 19.30: Filozofsko predavanje (dr. France Veber).

Sobota, 2. junija: 19.00: 15letnica bojov za Koroško (g. Staudacker). 19.30: Zunanji politični pregled (dr. Jug). 20.00: Ženski tercet poje narodne pesmi. Vmes harmonika solo (g. Stanko).

Žrebanje srečk

Srečke Rdečega križa

Amortizirane so bile pri žrebanju 15. t. m. sledeče serije: 951, 1032, 1062, 2511, 4024, 4401,

5198, 6169, 6542, 6663, 6671, 6748, 6909, 7445, 8016, 8669, 8943, 9276, 9526, 9927.

Dobitke so zadele naslednje srečke: serija 402-73 Din 500—; serija 581-26 Din 200—; serija 814-80 Din 50—; serija 1095-9 Din 500—; serija 1181-82 Din 50—; serija 1570-76 Din 50—; serija 1886-91 Din 50—; serija 2498-34 Din 50—; serija 3082-23 Din 50—; serija 3687-90 Din 50—; serija 3786-68 Din 50—; serija 3952-51 Din 50—; serija 4052-28 Din 50—; serija 4091-12 Din 50—; serija 4321-46 Din 50—; serija 4706-14 Din 200—; serija 4515-27 Din 200—; serija 5609-13 Din 50—; serija 5663-95 Din 1000—; serija 6486-65 Din 100.000—; serija 6895-32 Din 50—; ser. 6899-29 Din 50—; serija 7188-5 Din 50—; serija 7854-88 Din 200—; serija 8441-4 Din 50—; ser. 8988-43 Din 50—; serija 9272-36 Din 50—; ser. 9299-71 Din 200—.

Telefon št. 21-85. — Poštati predal 297.
Poštati čekovni račun št. 10.545.

Najvarneje in najbolj
naložite denar pri
**HRANILNICI
KMEČKIH OBČIN
V LJUBLJANI**

Miklošičeva cesta št. 19
Ustanovljena 1911
(Palača Vzajemne zavarovalnice)

ki je edino pupilarno varen zavod kmečkih občin. Za varnost jamči 16 kmečkih občin ustanoviteljic z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo. Nalagajte svoj denar v ta zavod, kjer je denar najbolj varen. Hranilne vloge obrestuje po 4% vezane na 3 mesece po 5%. Rentni davek plačujejo vlagatelji sami. V to hranilnico nalagajo sodišča in občine ter župni uradi denar mladoletnih, skrbilencev, preklicancev, ustanov in drugih javnih zakladov, varščin in zapuščin. Posojuje svoj denar na posestva in občinam proti amortizaciji in na menice proti mesečnemu odplačevanju. Hranilnica je pod nadzorstvom kralj. banskega komisarja.

EKONOM

I. Z. Z. O. Z.
v Ljubljani
Kolodvorska ulica 7
(v lastni hiši)
Telefon interurban 25-06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zдроб, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zдроб, pšenično in koruzno krmlino moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žilindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilakega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne „Ilovac“, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.

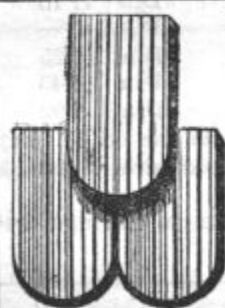
Manufakturna veletrgovina
Fran Hrehorič

Ljubljana, Dunajska cesta 28

se priporoča cenj. trgovcem pri nakupu blaga
Zmerne cene! Postrežba točna!

Kmetje in kmetice!

Kupujte svoje potrebščine samo pri tvrdkah, ki nudijo svoje blago v „Kmetem listu“!

**Opeko in
strešnike**

vseh vrst, za zidavo
hiš, iz znanih kar-
lovskih opekarn

ILOVAC

dobavlja franko vsaka postaja
po konkurenčnih cenah samo

Generalno zastopstvo
za Dravsko banovino.

„EKONOM“ LJUBLJANA, KOLODVORSKA 7

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklam-
ne, časopise, knjige, večbar-
vni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA št. 23
Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge narastle na nad Din 230 milijonov izkazane rezerve znašajo „ „ 10 „

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500 zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog.